

Wybory parlamentarne
na Ukrainie
26 marca 2006

Raport z misji obserwacyjnej

Dnia 26 marca 2006 roku odbyły się wybory parlamentarne na Ukrainie. Instytut Badań nad Stosunkami Międzynarodowymi (wydawca miesięcznika „Stosunki Międzynarodowe”) wysłał 83 międzynarodowych obserwatorów z całej Polski celem przeprowadzenia misji obserwacyjnej przestrzegania demokratycznych zasad wyborów powszechnych.

Była to największa spośród wszystkich innych krajów wysyłających, sfinansowa bez udziału środków publicznych misja obserwatorów na Ukrainie. 83 jej uczestników przepracowało w komisjach wyborczych w sumie blisko 1160 godzin i w czasie trwania misji (24 – 28 marca 2006) pokonało dystans około 3000 km.

Obserwatorzy pracowali w okręgu kijowskim, w obwodach: 87 i 90, w miasteczkach: Fastów i Wasilków oraz pobliskich wsiach. Zostali podzieleni na 27 grup i odesłani w grupach 2 lub 3 osobowych do 27 komisji wyborczych.

Obserwatorzy nadzorowali prace komisji od chwili rozpoczęcia jej pracy, aż po zamknięcie lokali wyborczych, a w większości przypadków do policzenia głosów i zamknięcia protokołów końcowych. Oprócz stale obserwowanych punktów wyborczych poprzez członków misji, jedna grupa obserwatorów przemieszczała się po punktach wyborczych nadzorując prace pozostałych i zbierając od nich dane.

Na obszarach obserwowanych nie zanotowano działalności innych obserwatorów międzynarodowych.

Zaobserwowane naruszenia ordynacji wyborczej oraz uchybienia i nieprawidłowości

- Największą uciążliwością zaobserwowaną dosłownie przez każdą grupę obserwatorów był panujący tłok w lokalach wyborczych, co często powodowało rezygnację z głosowania przez wyborców, a w przypadku starszych osób zdarzały się nawet omdlenia.
- Często głosowano poza kabinami wyborczymi, co było spowodowane długością kolejek, jednak w większości przypadków na skutek interwencji obserwatorów czy też członków komisji, wyborcy wracali do kolejek.
- Zdarzały się przypadki agitacji wyborczej.
- Próba agitacji politycznej przez członka partii politycznej w lokalu wyborczym (interwencja przewodniczącego komisji) – komisja nr 15 ob. 90.
- Plakaty agitacyjne wisiały w lokalu wyborczym - komisja nr 14 ob. 87.
- Symbole partii politycznej na ubraniach osób, które przyszły do lokalu wyborczego – komisja nr 15 ob. 90.
- Wykryte niewielkie elementy agitacji wyborczej (nalepki wyborcze w budynku komisji) – komisja nr 15 ob. 87.

- W jednostkowych przypadkach w kabinie do oddawania głosów znalazły się więcej niż jedna osoba – po zwróceniu uwagi przez międzynarodowych obserwatorów, nastąpiła natychmiastowa reakcja członków komisji - komisja nr 11 ob. 90.
- Nagminnie nazwiska wyborców nie figurowały w spisie wyborców mimo stałego (często wieloletniego) meldunku. Często w spisach znajdowały się osoby nieżyjące. Problemy z listami wyborczymi, braki w listach, nieaktualne listy, dużo osób zmarłych - komisja nr 7 ob. 87, komisja nr 7 ob. 90.
- Drobne uchybienia związane z błędami w pisowni nazwisk lub błędnymi danymi na listach spisu wyborczego – komisja nr 6 ob. 87.
- Niemożność głosowania przez osoby, które nie znalazły się na liście spisu wyborców – komisja nr 14 ob. 90.
- Około 50 osób uprawnionych do głosowania w komisji nr 7 ob. 90 nie zostało wpisanych na listy wyborcze.
- Wystąpił błąd numeracji list wyborczych na obwieszczeniach z kandydatami. Po interwencji obserwatora partyjnego problem został zażegnany – komisja nr 5 ob. 87.
- Przenośna urna wróciła do lokalu wyborczego ok. godz. 22:30 - komisja nr 58 ob. 87
- Podczas głosowania z przenośną urną pozwalano głosować innym osobom w imieniu osoby uprawnionej do głosowania (jednakże osoby te były niemalże niezdolne fizycznie do oddania samodzielnie głosu) – komisja nr 58 ob. 87.
- Problemy z przeliczaniem ilości oddanych kart do głosowania - komisja nr 15 ob. 87, kom 56 ob. 87
- Brak protokołu przy otwarciu lokalu wyborczego, sporządzony ok. godz.10 - komisja nr 7 ob. 87.
- Protokół otwarcia nie był udostępniony obserwatorom podczas trwania głosowania – komisja nr 11 ob. 87.

Incydenty

- Informacje o sprzedawaniu głosów za ok. 10 dolarów amerykańskich przed lokalem wyborczym - komisja nr 13 ob. 90.
- Przypadek próby podwójnego głosowania, zakończony złożeniem doniesienia w prokuraturze – komisja nr 16 ob. 87.
- „Karuzela” wyborców (zajmowanie miejsca w kolejce i rezygnacja przed odebraniem kart do głosowania, powrót na koniec kolejki) co powoduje sztuczny tłok i umożliwia im podejmowanie prób agitacji, blokowanie kabin wyborczych na okres niewspółmierny do czasu potrzebnego na wypełnienie kart - komisja nr 18 ob. 90.
- Jeden z obserwatorów politycznych nie został zarejestrowany przez komisję. Poinformował o tym obserwatorów międzynarodowych ukazując kartę obserwatora. Zdaniem komisji nie doszło jednak do naruszenia procedur – komisja nr 14 ob. 87.

- Około półtorej godz. przed zakończeniem głosowania, na stałe wszedł umundurowany funkcjonariusz milicji – komisja nr 14 ob. 87.
- Trzy przypadki próby wyniesienia kart do głosowania (udaremnione przez członków komisji) – komisja nr 13 ob. 90.
- Zniszczenie kart przez wyborców – komisja nr 12 ob. 90.

Podsumowanie

Na podstawie opisanych obserwacji wybory z 26 marca 2006 można uznać za spełniające wymogi demokratyczne.

Misją kierował prezes Instytutu Michał Sikorski. Szczegóły znajdują się w ankietach wypełnianych przez obserwatorów w dniu wyborów. W przypadku jakichkolwiek pytań prosimy o kontakt: tel. 22 498 15 37, 502 585 161, e-mail: redakcja@stosunki.pl.